

Útflutningsmet í Kina

Hóast tað enn eru triggir mánaðir eftir av árinum, so hevur útflutningurin úr Kina longu sett met. Sammett við september mánað í fjør, vaks útflutningurin við 31%. Stóru útflutningtølini betra sjálvandi eisini um handilsjavnan, sum fyrstu níggju mánaðirnar hevur verið positivur við 654 mia kr. Ein gongd, sum hevur fingið fleiri útlendskar politikkarar at finnast at kinverjum, tí teir meta hesar halda kursinum á sínum gjaldoyra á alt ov lágum støði.

Alt fleiri kvinnuligir íverksetarar í Danmark

Dreymurin um at vera stjóri í egnum virki, fyllir alt meira í hugaheiminum hjá lesandi kvinnum í Danmark.

VINNULÍV

Rigmor dam
Rigmor@sosialurin.fo

Meðan parturin av øllum lesandi á lærðum háskúla í Danmark, ið stovnar egið virki, bert er vaksin út 9,2 prosentum upp í 9,5 prosent, frá 2004 til 2006, sær talið væl øðrvísi út, um hugt verður eftir teimum kvinnuligulesandi. Harer parturin av kvinniligum íverksetarum nevnliga vaksið úr 17,8 prosentum í 2004 upp í 39,6 prosent í 2005, stendur at lesa inni á heimasíðuni hjá javnstøðunevndini www.javnrat.fo.

Samstundis er meiri enn helmingurin av teimum lesandi, sum ætla at stovna egið virki, kvinnur.

- Orsøkin er eitt nú vaksandi áhugi í almenna rúminum fyri kvinniligum íverksetarum, sigur Helle Neergaard, lektari við Handilsháskúlan í Árhús við sergrein um kvinnuligar íverksetarar.

- Tað hevur havt eina positiva ávirkan, at fjølmíðlarnir størri mun hava áhuga fyri kvinniligum íverksetarum. Harafturat verða eisini fleiri skeið hildin um íverksetan í lestrartíðini, sigur hon. www.javnrat.fo

Atlantic Petroleum slóðar fyri

Peningarrensl og íløgur hava stóran týdning í okkara samfelagsskipanum. Vit síggja javnan, at lond og økir í londum stríðast fyri at vekja áhugan hjá váðafúsum kapitali, fyri at fáa íløgur og dynamikk í vinnuna. Føroyar hava í nógvar mátar ligið avbyrgdar frá heimsmeldrinum, men so er ikki longur. Vit alnetissambandi ber eins væl til at sita í Føroyum sum í Berlin og arbeiða við virðisbrøvum. Kunningartøknin gevur okkum ikki bert móguleikan mekanisk at handla, men eisini nógv betri móguleikar fyri innliti og vitan

VIRÐISBRØV

Bogi Eliassen
cand.scient.pol

Í Føroyum hevur ikki verið siðvenja at gera íløgur í t.d. partarbrøv í størri mun. Vit hava ikki havt egnan virðisbrævamarknað og sum lítið land hava vit ikki havt nógv virkir, ið hava havt eina hóskaði stóð til

t.d. virðisbrævamarknaðin í Keypmannahavn. Vit hava nú fingið okkara egnu virðisbrævamarknað, VMF. Vit hava fingið tilknýti til íslenska virðisbrævamarknaðin og nú í farnu viku fór fyrsta føroyska felagið á virðisbrævamarknaðin í Keypmannahavn. Nevnliga Atlantic Petroleum.

Váðafýsni

Tað at fáa virkir á virðisbrøv kann verða gott í einum samfelagi, tí tað gevur virkjum atgongd til váðafúsan kapital og vanligu borgaranum móguleika at seta pening í virksema fyri at vinna pening við uppsparingini. Á hesum øki hava Føroyar verið aftarlaga og eru tað enn. Vit hoyra tó javnan, at føroyingurin er farin at seta meiri pening í virðisbrøv, men Føroyar er ikki eitt samfelag har borgarin brúka orku uppá virðisbrøv. Vit hava verið ov langt burturi frá virðisbrævamarknaðinum.

At arbeiða við virðisbrøvum krevur eisini arbeiði at fylgja við vinnugreinum, virkjum og rákum og tað er í dag móguligt umvegis kunningartøknina.

Hugburður

At fáa Føroyar, sum samfelag, at leggja størri íløgur í virðisbrøv, krevur eisini eina hugburðsbroyting. At fólk váða við tí endamáli

Sjálvnøgdir stjórar

Ein amerikonsk kanning vísir, at flestu stjórnir eru av teirri fatan, at tað gongst væl hjá teimum í starvi sínum. Hinvegin vísir sama kanning, at starvsfólkini undir stjórnunum langt í frá hava somu fatan. 92% av stjórnunum hildu seg annars gera eitt “fantastiska gott” ella “sera gott” arbeiði. “Fantastiskt” var tó ikki tað, sum starvsfólkini nýttu, men 67% søgdu hóast alt, at stjórnin gjørdi eitt gott arbeiði. 23% hildu, at arbeiði var á eini leið, meðan seinastu 10% hildu, at stjórnin gjørdi eitt vánaligt arbeiði.

Við at fara á børsina í Keypmannahavn hevur Atlantic Petroleum tikið eitt stórt stig uppfeftir. Og talan kann eisini vera um eitt stig, sum veruliga kann vera við til at broyta føroyska íløguhugburðin

Mynd: Simun J. Hansen

at vinna meiri, enn um peningurin var á bók. Men tað krevur kanska eisini, at eitt virki skarar framúr og hevur leiklutin sum jarnbrotið. Og tað er mikið móguligt at Atlantic Petroleum er jarnbrotið. Vit síggja, at føroyski íløguhugurin er byrjaður, men enn manglar eitt fokus sum fær vanligu føroyingin at hugsa um virðisbrøv.

Atlantic Petroleum

Atlantic Petroleum hevur klárað seg væl sum felag og hevur eisini víst vegin við partabrøvum, sum nú hevur vaksið so mikið um felagið, at tað nú er á norðulendska virðisbrævamarknaðinum. Men tað er eisini søgan um eitt samtak, har fleiri føroyskir íleggjarar standa saman um at fáa eitt føroyskt oljufelag. Vit kunnu nú ímynda okkum, at størri áhugi verður fyri virðisbrøvum í Føroyum og at fólk fara at hava størri áhuga at fylgja við gongdini, Bæði tí talan er um eitt føroyskt virki og tí nógvir føroyingar hava pening í Atlantic Petroleum. Og tað ber kanska eisini

við sær, at fjølmíðlarnir fara at leggja størri dent á virðisbrævamarknaðir.

VMF

Eitt av endamálunum við føroyska virðisbrævamarknaðinum var at fáa íløgukapital til Føroya, sum kann verða við til at menna føroysk virkir, serliga á økjum har tørvurin á arbeiðskapitali er stóur. Eisini er tað uppsparingin í eftirlønir, sum eins væl kann verða íløgur í Føroyum, sum aðrar staðni, og hetta kann verða við til at skapa ein bygna, sum fær til vega kapital til føroyska vinnulívið. Støddin á føroysku virkjunum ger eisini, at tørvur er á einum minni virðisbrævamarknaði sum, t.d. VMF. Fyrirmyndin er eisini, at vanligi borgarin kann gera íløgur og fáa vinning og harvið eisini setir seg inn í fíggar- og vinnuviðurskipti.

Vinnarin

Tað er sera jaligt, at eitt felag sum Atlantic Petroleum stóðugt hevur ment seg og nú er á norðulendska

virðisbrævamarknaðinum. Felagið gjørdi jú ikki minnið enn at verða vinnarin í virðisvøkstri í gjár og tað kundi víst á, at felagið hevur gott orð á sær. At verða á virðisbrævamarknaði krevur eisini og eftirspurningurin eftir partabrøvunum er spegilmyndin av áhuganum í felagnum.

Markleyst

Vit tosa nógv um alheimsgerð. Ein partur av henni er markleysi kapitalurin. Og partur av honum er íløgur og handil við virðisbrøvum. Føroyar eru ikki longur ein fjarskotin blettur á heimskortinum, men liggja mitt í Norðuratlantshavi. Neyðuga innlitið og vitanin ber í dag til at fáa umvegis kunningartøknina, umframt at vit hava okkara egnu Virðisbrævamarkna. Tað, sum nú manglar, er íløgumentan. Hinvegin so skal tað eisini gerast við ansni og tolsemi, tí tað er váði knýttur at íløgum.